

DR. ERDÉLYI JENŐ

Szomorú szívvel állunk Dr. Erdélyi Jenő fül-orr-gégeorvos, a Szegedi Orvostudományi Egyetem címzetes egyetemi tanára ravatalánál.

Élt 90 évet. Olyan gazdag, heroikus szakmai és emberi küzdelmekkel teli, példamutató élet szűnt meg, melynek méltó értékelésére ebben a pillanatban nem tudunk vállalkozni. Legjellemzőbb talán — ha Erdélyi professzor saját magát idézem és az 1 évvel ezelőtti, egyetemünk évkönyve számára írt önéletrajzából a befejező mondatot emelem ki: „*ha hosszú életem egy rópké pillanat volt is, érdemes, szép, felemelő volt!*”. E hosszú küzdelmes, szép, felemelő élet 1881. november 27-én a Bihar megyei Tenke községből indult el. Középiskolából 4 évet az Arany János szellemével telt Nagyszalontán, 2 évet Nagyvárádon és 2 évet Pozsonyban végzett. Orvosi diplomát, a Budapesti Tudományegyetemen szerzett 1905-ben. — Fül-orr-gégyógyászatban kiképzést a Bécsi Egyetem fül-orr-gége klinikáján nyert, ahol, tanítómesterei a világhírű magyar származású Politzer, Hajek, Neumann professzorok voltak.

Miután Bécsben 1905-től a fül-orr-gégyógyászatban elméletileg és gyakorlatilag korszerű képzést nyert, 1907 végén a szegedi közpórház igazgató-főorvosának, Dr. Boros József sebész főorvosnak hívására hazajött Bécstől. Szegeden telepedett le és a Szegedi Közpórházban rendelő-főorvosként, majd osztályvezető-főorvosként működött egyfolytában 56 évig. Szakmailag a fiatal, korszerűen képzett, jó manulitásával és judiciális rokonszenves emberi tulajdonságokkal rendelkező Dr. Erdélyi Jenő úttörő munkába kezdett. Szakmai tudományos előadásokat tartott beteg-bemutatókkal alátámasztva, s demonstrálta hogyan lehet segíteni a súlyos fül-orr-gészeseti szövődményes betegeken, melyeket nagy százalékkal reménytelennek, gyógyíthatatlannak tartott az akkori orvosi közvélemény.

Dr. Erdélyi Jenő vállalta az úttörő munkát — pedig maradhatott volna Bécsben, vagy letelepedhetett volna Budapesten is, hiszen Budapesten sem volt elég fül-orr-gégeorvos akkor.

A Szegedi Közpórház sebészeti osztályának keretében 20 ágy állott fül-orr-gége fekvőbetegek rendelkezésére. Az óriási betegforgalom következtében

a kórház többi osztálya is segítségére volt, úgyhogy fekvőbetegeinek létszáma állandóan 30–35 körül mozgott. Jól tudjuk mindennapi életünkben, hogy csak az az orvos tudja tartósan lead-minisztrálni zsúfolt közpórházban belül a fentieket, aki súlyos betegeiért aggódik, gyógyításukra eléggé felkészült, fáradságtalan, példamutató kvalitásokkal rendelkezik, s Erdélyi Jenő, a fiatal fül-orr-gégeorvos kiérdemelte a fentieket. Igen változatos, súlyos beteganyagának korszerű gyógyítása kapcsán nyert tapasztalatait, a betegágy és műtőasztal mellett éles szemmel nyert megfigyeléseit 39 tudományos munkában közölte. Tudományos közleményei a fül-orr-gégegyógyászat egész területét érintik. Legkiemelkedőbbek a nyelőső lág- és savmérgezés okozta szűkületek korai kezelése, nyelőső, hörgő idegen testek eltávolítása, füleredetű koponya-üri szövődmények és mandula körüli tályogok gyógyításával kapcsolatos tapasztalatai.

Tudományos üléseken, bel- és külföldi szakmai kongresszusokon, tapasztalatait mindig meggyőző érvekkel támasztotta alá és szakmai tekintélyt harcolt ki a nyelőső-szűkületek korai szondázásának és a mandulakörüli gyulladások műtéti gyógyításának indokoltága területén. A Szegedi Orvostudományi Egyetem hetenként, kedden tartott tudományos ülésein bármilyen sokan, vagy bármilyen kevesen jelentek is meg, Erdélyi Jenő professzor mindig ott ült — az utolsó 2 év kivételével — az első sorokban, s az elhangzottakkal kapcsolatos vitákban is rendszeresen részt vett magas etikai szempontokat szem előtt tartva. — Nemcsak a fül-orr-gégeorvosok doyen-je volt, de bámultuk vitalitását, szellemi és fizikai frissességét keddi tudományos ülésein.

56 évet dolgozott egy intézetben. A magasszintű, etikus szakmai munka, a klasszikus humanumot egész életében meggyőződéssel képviselő emberi magatartás, a második világháború kegyetlen deportálásából visszatérés után újra kezdése az életnek. Sok-sok bánat, keserűség, nehézség leküzdése után jól megérdemelt kitüntetésekben is részesült: 1946-ban egyetemi magántanár, 1955-ben Munkáértémelem, 1955-ben Aranydiploma, 1957-ben Szegedi Közpórház működésének 50 éves jubileuma, 1958-ban Kiváló orvos, a Fül-orr-gégegyógyászat Szerkesztő Bizottságának tiszteletbeli örökös tagja, az Orvostudományok kandidátusa, 1965-ben Gyémántdiploma, 1970-ben Vasdiploma.

Dr. Erdélyi Jenő professzor olyan időszakban élt 90 évet, amikor az emberiség életében óriási változások következtek be, és folytatódtnak ma is soha nem képzelt gyorsasággal. Két szomorú, kegyetlen világháború után, társadalmunk átalakulása, technika, tudomány, közelebbről az orvostudomány hihetetlenül szerteágazó fejlődése, s ebben a szellemi és fizikai megterhelésben Erdélyi Jenő edzett volt, soha sem fáradt, mély humánuma, orvosi etikája irányítónak vezette. — 4 orvosgeneráció kísérte figyelemmel életét és munkáját, tanult tőle emberséget, etikus szakma-szeretetet.

Hagyatéka igen értékes számunkra. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

DR. SZABON JÓZSEF
tanszervező docens

MINDEN NEGVEDIK HALLGATÓ DIÁKKÖRI TAG

A korszerű felsőfokú oktatás alapvető célkitűzése a hallgatók aktív érdeklődésének felkeltése és minél szélesebb réteg bevonása az alkotó jellegű, kísérletező munkába. E célkitűzés megvalósításához jól bevált keretet biztosítanak a tudományos diákkörök és a szakmai pályázatok. A Gyógyszerésztudományi Karon a tdk-munka formai keretei, alapvető szempontjai már a múlt évtized folyamán kialakultak és ezzel párhuzamosan vált tartalmilag is egyre színvonalasabbá ez a tevékenység. Évek távlatából visszatekintve kétségtelenül jelentős fejlődés regisztrálható. A szakszerű adatokat vizsgálva mindenekelőtt megállapítható, hogy a hallgatóság érdeklődése kifejezett és egyenletes; több év átlagában 10–15% vesz részt a diákköri munkában. Minthogy azonban elsősorban a III–IV. évfolyamok tagjaiból kerül ki a diákkörösök zöme, sokkal kedvezőbb képet kapunk, ha csak e két évfolyamot vizsgáljuk. Itt átlagban minden negyedik hallgató diákköri tag. S hogy ez mit jelent a későbbi gyakorlati élet számára, számos visszajelentés igazolja. Egybehangzó megállapítás, hogy a diploma utáni gyakorlati életben szinte mindig biztosan megállapítható, hogy kik voltak diákköri tagok az egyetemi évek alatt. Ok képezik később is azt a biztos bázist, amelyre szakmai és társadalmi többleteladatok tekintetében építeni lehet. Önként és szívesen vállalnak később is alkotó jellegű többletmunkát, megbecsülést szerezve önmaguknak és a szakmának.

Rendkívül pozitív jelenség, hogy diákkörösök között túlsúlyban vannak a KISZ-munkában is aktív szerepet betöltő hallgatók és a fizikai dolgozók gyermekei.

Az érdeklődés nemcsak a szorosabban vett szakmai tárgyak (gyógyszerészi vegytan, gyógyszerésztudomány- és drogismeret, gyógyszerésztudomány, gyógyszerhatástani) iránt élénk, hanem egyes alapozó tárgyak (szerves kémia, biológia, növénytan), vagy a III–IV. tanév során a közegészségtan, egészségügyi szervezés, sőt az ideológiai tárgyak iránt is. Évek tapasztalata igazolja, hogy diákkörösök szorgalmmal, fegyelmelzetten, kifejezett aktivitással sajátítják el a kutató munkához szükséges metodikai, szakirodalmi alapismereteket. Elenyésző azole száma, akik e munkát nem tudják összeegyeztetni mindennapos tanulmányi-társadalmi feladataikkal, s ennek következtében lemorzsolódnak.

A diákköri munka tartalmi értékét, színvonalának emelkedését jelzik a diákköri konferenciákon elért eredmények, a benyújtott pályamunkák örvendésen magas száma és színvonala. A helyi egyetemi konferenciákon évente szép számmal indulnak diákkörösök a továbbjutásért folyó versengésben, és — a szerzett díjak tanúsága szerint — az országos konferenciákon is sikerrel képviselik diákköreiket. Igen hasznosak azok a kapcsolatok, amelyek diákköreink és egyes külföldi diákkörök (Bratislava, Halle, Greifswald) között kialakultak. E kapcsolatok keretében évente kölcsönösen előadnak a legjobb diákkörösök a partner diákkör helyi konferenciáin. Ez a lehetőség jelentősen stimulálja és segíti is a nyelvstanuláson diákkörösöknek.

A tanév végén benyújtott pályamunkák száma az utóbbi években rendszeresen harminc fölött van. Ez a szám természetesen kísérletes és irodalmi pályamunkákból adódik. Egyszerűbben dolgoznak ugyanis a diákkörösökön kívül kiírt irodalmi pályázatokon: közvetve ez a jelenség is az alkotó munka vonzerejét jelzi. E jelentős volumenű és tartalmában is egyre színvonalasabbá váló munka eredményeként gyakran találkozunk különböző előadó fórumokon, vagy tudományos közleményekben is diákkörösök nevével, s ennek elismerését jelentette az is, hogy az 1970/71. tanévben karunk két diákköröse nyerte el az Orvostudományi Egyetem által évente a legkiválóbb tudományos diákköri munka elismerésére kiírt Apáthy István emlékérmét.

DR. SZENDREI KÁLMÁN
egyetemi adjunktus
kari diákköri felelős

Ismerkedési estek

Szeptember második felében a Semmelweis kollégium lakói nyitották meg a sort a kollégiumi ismerkedési estek között. Az est vetélkedővel kezdődött. Csak emelte a hangulatot az irodalmi, a sörívő, a lábszépség, és léggömb botrotváló verseny. A versenyzőket nemcsak a közönség, hanem az első díj is, azaz egy üveg pezsgő buzdította.

A honvédség beáztatására szorgosította a talpalávalót a Jancsó Kollégium ismerkedési estje. A hangulatos

rendezvényen valamennyi résztvevő nagyon jól szórakozott.

A máskor kicsit zord Apáthy Kollégium is vidámsággal, derűvel volt tele szeptember végén. A nagyszerű műsort a Hugonny és az Apáthy közösen rendezte. Hazájuk szokásait és hagyományait elevenítette fel a szudáni hallgatók néptánc bemutatója. Válaszképpen a Hugonny Kollégium lányai magyar néptáncal és dallal szórakoztatták a résztvevőket. Kiemelkedő volt Gugyerák műsorszám, amely a kollégium hiányosságait és negatívumait gúnyolta. A műsort itt is tánc követte.

A kollégiumi ismerkedési esteken az egyetem vezetői is részt vettek és nagy tetszéssel fogadták a műsorokat.

Napirenden:

a KISZ KB levele

Küldöttértekezlet
az Apáthyban

A SZOTE KISZ Bizottsága szeptember 30-án tartotta egyetemi küldöttértekezletét az Apáthy Kollégiumban. Első napirendi pontként dr. Bárány Ferenc, a küldöttgyűlés elnökének javaslatára a meghívottak megválasztották az elnökség tagjait: dr. Vetró Gábor, dr. Mészáros Rezst és Besenyi Ferencet. Ezután dr. Vetró Gábor, a SZOTE KISZ Bizottságának titkára tartott vitaindító előadást a kongresszusi levélről. A vitaindító után a küldöttek hozzászólásai következtek.

Az egyik fontos kérdés még mindig a fizikai dolgozók gyermekeinek támogatása. Ezen a téren ugyanis csak próbálgatások és elméletek vannak, tehát sürgősen meg kell találnunk, hogy hol tudunk segíteni. Mivel a problémák főként tanulmányi jellegűek, igen sokat tehetnénk az egyes intézetek is azzal, hogy megmutatnák, hol látják a hiányokat, hol kell pótolni, s talán a megoldásban is segítséget tudnának nyújtani. Az Anatómiai Intézet már tett ilyen lépéseket: az 1970/71-es tanévben a II. éves hallgatóknak szövetetani korrepetációkat tartottak.

Más felszólalók tankönyv problémákkal és a tantervi reformokkal kapcsolatos javaslataikat mondták el. A felszólalásokból kiderült, hogy még mindig nem megoldott a tankönyv ellátás. Egyes tankönyvek nem kaphatók, másokat viszont az intézetek nem fogadnak el — ami megérthető, ha például elavult könyvről van szó. Igen sok intézet ennek ellenére nem ad ki előadásjegyzetet, amelyek anyagát a vizsgán követeli. Ez nehézségek elé állítja a hallgatót, mert csak a saját jegyzetét használhatja.

„A gyakorlati órák arányának emelésével alaposabb tudásra tennék szert” — mondta a következő küldött felszólalásában. De felmerült rögtön a probléma: a tanteremhiánya, a felszerelés hiánya, az oktatók hiánya és ami a legfőbb, megfelelő anyagi keret hiánya.

A következő felszólalások a kongresszusi levélnek arra a kérdésére próbáltak feleletet adni, amelyek az aktivitással, a fegyvelmel és az egoizmussal foglalkoznak. Ehhez kapcsolódott az egyetemi agit. propagandista hozzászólása. Felhívta figyelmünket a náluk is egyre jobban fellelhető egoizmusra és rámutatott, hogy azt még csírájában kell elfojtanunk, a továbbiakban néhány példát hozott fel, amelyekkel az elmúlt időben találkozott.

Többször felmerült a probléma, hogy a csoportgyűlések nem elég jelentőségteljesek, sőt egyesek meg sem jelennek ezeken a foglalkozásokon. Nagyon örvendés, hogy éppen az új első évfolyamról vetették fel, hogy miért határozunk meg a csoportgyűlés időpontját egy órában. Ez sokszor semmire sem elég, s mivel ezek az összejövetelek kollégiumi szobákban vannak, az óra letelével a szobalokok visszajönnek s ezzel véget kell vetni a csoportgyűlésnek.

Az Apáthy Kollégium titkára folytatva az előző gondolatot, elmondta, hogy az aktivitást pontrendszerünk hibás részének korrigálásával kell elérnünk. Az ugyanis nem lehetséges, hogy a tagok aktivitását pontokban mérjük.

Meg kell szilárdítani a fegyelmet szervezetünkben és ha súlyos vétséggel találkozunk szemben magunkat, amely a KISZ-hez nem méltó, akkor ne féljünk az illető KISZ-tag kizárásától. Ezzel bizonyíthatjuk, hogy igenis megválogatjuk ki lehet a KISZ tagja. Ne felejtsük el, hogy 80–90 százalékos szervezettel is tömegszervezet vagyunk — mondta a következő felszólaló, a III. éves orvostanhallgatók titkára.

A vita során felmerült kérdésekre dr. Vetró Gábor válaszolt.

Következő napirendi pontként megválasztották a városi küldöttértekezletre delegálható tagokat, az egyetemi és kari tanács KISZ képviselőit.

A városi küldöttértekezleten résztvevők: dr. Annus János, dr. Vetró Gábor, Simonka J. Aurél, Gáspár László, Turi Sándor, dr. Flóri Lajos, Török Judit, Mojzes Erzsébet és Varg

VARGA JÓZSEF

Járosi Anna

Mély fájdalommal vettünk végső búcsút a Bolyai Intézet, a József Attila Tudományegyetem KISZ Bizottsága és a hallgatók nevében Járosi Anna V. éves, matematika-fizika szakos tanárjelöltől, akit szeptember 24-én, Szekesfehervártól helyeztek örök nyugalomra. Mi, évfolyamtársai könnyezve állunk ravatalánál, hiszen egy szeretett barátunktól kellett örökre elválnunk.

Szeptember 19-én, a kora reggeli órákban futótűzként terjedt köztünk a megdöbbentő hír: „Meghalt Anni!” Nem hittük el. Nem tudtuk megérteni, hogy nincs többé a vidám, mindig mosolygós, kedves lány, nincs többé a csoporttárs, a kolléga, a mindig igaz barát. Nem ülünk többet együtt az egyetem padjaiban, nem izgul velünk többet a vizsgákra s nem örül az eredményeknek sem. Elment, elhagyott bennünket örökre.

Szeptember elején frissen, nagy elhatározásokkal néztünk az új év — számunkra az utolsó egyetemi év, a gyakorló év — elé. Együtt örültünk, hogy beértek négy évi munkánk gyümölcse — tanítani fogunk, gyerekeket nevelni. Már a pálya állt előttünk, amelyen egész életünkben munkálkodni fogunk. Ő már nem érte meg, hogy valóra válthassa céljait, elképzeléseit. Után volt Szegedre, ahol a katedra várta, amelyre oly nagyon vágyott lépni. Nagyon szerette a gyerekeket, s rajongott pályájáért, ahol most tette volna meg az első lépéseket. De a szörnyű baleset véget vetett életének.

Nem adhatja tovább tudását a következő generációknak, nem nevelhet

gyerekeket emberré, olyan igaz emberre, mint ő maga volt. Csak csodálni tudtuk szorgalmát és vasakarátát. Míg élt, nem ismert akadályt. Nem riadt vissza a feladatoktól, kitartóan küzdött céljaiért. Tanulmányi munkáját mindig példaként lehetett állítani. A kar legnagyobb alapszervezetének 6 volt fáradságtalan vezetője. Sokunknak adott újból és újból erőt, határozottságot. Nemcsak a kollégát, a KISZ-titkárt vesztettük el benne, hanem — és elsősorban — az őszinte barátot.

S annak a mosolygós arcú szemüveges lánynak marad meg emlékezetünkben, amilyennek mindig láttuk őt, s mindig a barát elvesztésének érzése szorítja össze szívünket, ha rá gondolunk.

HORVÁTH ANTAL
V. mat.—fiz.